

Γρίφος 1: Από την κουζίνα σας στην κουζίνα των Βυζαντινών

Περιηγηθείτε στις αίθουσες της μόνιμης έκθεσης και ανακαλύψτε βυζαντινά σκεύη που αντιστοιχούν σε σημερινά. Κερδίζετε 1 μονάδα για κάθε σωστή απάντηση.

Σύνολο Μονάδων 4

χύτρα
τηγάρι ή τσούκα
πινάκιο
οινόχονη

Αντιστοιχίστε τα ονόματα των παρακάτω αγγείων **α)** με την εικόνα και **β)** τη χρήση τους. Κερδίζετε 1 μονάδα για κάθε σωστή αντιστοίχιση (2 μονάδες για κάθε πλήρη αντιστοίχιση).

Σύνολο Μονάδων 8

1) Αμφορέας	α) 	i) Αγγείο παρασκευής φαγητού
2) Κύπελλο	β) 	ii) Αγγείο αποθήκευσης λαδιού ή κρασιού
3) Πινάκιο	γ) 	iii) Αγγείο πόσης
4) Τσούκα ή τσουκάλι	δ) 	iv) Αγγείο κατανάλωσης φαγητού

1 - δ - ii

2 - α - iii

3 - β - iv

4 - γ - i

Σύνολο μονάδων παίκτη στο γρίφο 1:/12

Γρίφος 2: Τι έτρωγαν οι βυζαντινοί

A. Αναζητήστε 18 λέξεις-ονόματα τροφών που κρύβονται στο παρακάτω πλαίσιο. Οι λέξεις εμφανίζονται οριζόντια, κάθετα και διαγώνια, από τα αριστερά προς τα δεξιά αλλά και αντίστροφα.

Καθεμιά από τις πρώτες εννέα λέξεις βαθμολογείται με 3 μονάδες, κάθε λέξη από τις επόμενες πέντε με 4 μονάδες και καθεμιά από τις τελευταίες τέσσερις με 9 μονάδες.

Σύνολο Μονάδων 83

Β	Φ	Κ	Σ	Α	Δ	Φ	Γ	Ρ	Τ	Η	Ξ	Κ	Λ	Τ	Υ	Θ	Ι
Λ	Ν	Ο	Α	Ι	Ε	Ρ	Τ	Π	Ι	Θ	Υ	Β	Ψ	Χ	Ζ	Α	Κ
Δ	Α	Τ	Τ	Ν	Ρ	Τ	Η	Μ	Η	Ο	Λ	Ι	Ο	Π	Ρ	Τ	Λ
Σ	Ι	Ο	Ο	Ο	Α	Ξ	Η	Α	Π	Α	Π	Λ	Α	Κ	Ι	Α	Γ
Γ	Ω	Π	Μ	Μ	Ρ	Λ	Π	Ι	Α	Ι	Α	Σ	Ι	Δ	Φ	Γ	Λ
Ρ	Γ	Ο	Δ	Ε	Α	Κ	Κ	Α	Ρ	Ο	Τ	Α	Ο	Α	Δ	Ο	Α
Τ	Α	Υ	Ο	Λ	Ζ	Τ	Ρ	Κ	Υ	Ξ	Λ	Ο	Χ	Α	Ι	Ψ	Λ
Υ	Δ	Λ	Α	Ο	Υ	Χ	Ε	Υ	Α	Ξ	Κ	Ξ	Ι	Δ	Ζ	Χ	Α
Θ	Α	Ο	Ε	Γ	Ζ	Φ	Α	Σ	Ο	Λ	Ι	Α	Λ	Ε	Γ	Ο	Λ
Ι	Α	Ζ	Κ	Π	Ρ	Α	Σ	Α	Σ	Τ	Α	Λ	Ο	Ψ	Ε	Σ	Ε
Ο	Λ	Κ	Ε	Ψ	Χ	Α	Χ	Ι	Τ	Α	Ω	Μ	Ω	Λ	Ε	Λ	Ο
Λ	Κ	Λ	Ο	Ψ	Α	Σ	Ο	Σ	Α	Δ	Φ	Μ	Π	Α	Τ	Ο	Λ
Κ	Α	Γ	Ψ	Μ	Α	Ν	Ι	Τ	Α	Ρ	Ι	Α	Λ	Ο	Σ	Τ	Κ
Ξ	Ο	Φ	Σ	Β	Α	Ρ	Ρ	Α	Ε	Ο	Κ	Ρ	Ε	Α	Κ	Ε	Α
Μ	Π	Ο	Γ	Δ	Ε	Μ	Ι	Χ	Τ	Κ	Τ	Ο	Γ	Ρ	Ε	Ι	Ι
Ν	Α	Α	Χ	Ι	Ο	Π	Ν	Α	Ο	Σ	Α	Υ	Μ	Ο	Κ	Ο	Λ
Χ	Ρ	Γ	Τ	Α	Π	Ε	Ο	Ο	Ι	Γ	Ο	Λ	Ρ	Π	Φ	Λ	Ο
Ψ	Ε	Ρ	Τ	Α	Ρ	Θ	Ι	Υ	Π	Ι	Κ	Ι	Κ	Ι	Λ	Ο	Λ
Ω	Δ	Γ	Ν	Μ	Τ	Λ	Η	Ξ	Λ	Κ	Θ	Α	Θ	Ι	Ο	Π	Η
Β	Η	Ξ	Κ	Λ	Ι	Ε	Α	Σ	Δ	Ι	Φ	Γ	Ε	Ρ	Τ	Υ	Λ
Α	Σ	Δ	Γ	Φ	Δ	Η	Σ	Κ	Λ	Ι	Α	Π	Ο	Ι	Θ	Υ	Α
Χ	Β	Ω	Φ	Τ	Υ	Ι	Π	Θ	Ι	Υ	Θ	Π	Ο	Θ	Ξ	Κ	Ι

B. Σε ένα δεύτερο στάδιο διαχωρίστε τις λέξεις που έχετε βρει, γράφοντας στη μία στήλη τις τροφές που έτρωγαν οι βυζαντινοί και στη δεύτερη όσες δεν έτρωγαν. Κάθε σωστή απάντηση βαθμολογείται με 3 μονάδες.

Σύνολο Μονάδων 54

Σύνολο μονάδων παίκτη στο γρίφο 2:/137

Γρίφος 2 Β

Τι έτρωγαν οι Βυζαντινοί

Τι δεν έτρωγαν οι Βυζαντινοί

Ψάρια

Πατάτες

Πουλιά

Καλαμπόκι

Τυρί

Ντομάτες

Ψωμί

Μαρούλια

Σκόρδα

Μανιτάρια

Μήλα

Κρέας χοιρινό

Κοτόπουλο

Αβγά

Φασόλια

Πράσα

Καρότα

Λεμόνια

Σύκα

Γρίφος 3: Βυζαντινές μαγειρείες

Σε ένα σπιτικό της βυζαντινής εποχής ο μάγειρας συγκεντρώνει τα σκεύη και τα υλικά που θα χρησιμοποιήσει για να προετοιμάσει και να σερβίρει βυζαντινές μαγειρείες, και μας παρουσιάζει κάποια από τα πιο δημοφιλή βυζαντινά πιάτα. Βοηθήστε τον στο έργο του λύνοντας τους παρακάτω γρίφους. Ανάλογα με τον βαθμό δυσκολίας κάθε γρίφου, κερδίζετε αντίστοιχο αριθμό μονάδων για τη λύση του.

- Υπάρχει κίνδυνος να μας «το βγάλουν» αλλά και χειροτερεύουμε τις καταστάσεις όταν «το ρίχνουμε στη φωτιά». Στη συνταγή μας, ωστόσο, ανάμεσα σε αυτό και τη φωτιά μεσολαβούν πάντα κάποια σκεύη.

Λάδι

10 μονάδες

- Βυζαντινή σως

Γάρος

6 μονάδες

- Βυζαντινή ομελέτα

Σφουγγάτο

6 μονάδες

- Στη Μύκονο για να αλεστεί το σιτάρι και να γίνει αλεύρι τη δύσκολη δουλειά την αναλάμβανε ο Αίολος. Αντικείμενο για την αντίστοιχη εργασία, που θα το βρείτε και στις Αίθουσες του Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού, απαιτούσε και σωματική δύναμη. «Ακρωτηριασμένο», το όνομά του φανερώνει μπερδεμένη κατάσταση αλλά και ψυχαγωγικό κέντρο της Θεσσαλονίκης.

Χειρόμωλος

10 μονάδες

- Το ζευγάρι αυτό στην κουζίνα παραμένει πάντα αχώριστο. Θα το αναζητήσετε στην Αίθουσα 2 και θα το χρησιμοποιήσετε σίγουρα για να φτιάξετε τη σκορδαλιά με πολτό ελιάς, το επονομαζόμενο *Μυττωτόν*. Τα δύο μαζί συνθέτουν παροιμιώδη έκφραση που φανερώνει εμμονή στα ίδια.

Τουδί

Τουδαχέρι

10 μονάδες

- Το όνομα του σκεύους αυτού παραπέμπει σε γνωστή ψαρόσουπα αλλά και σε συνοριακό φυλάκιο. Οι βυζαντινοί το χρησιμοποιούσαν για μαγείρεμα.

Κακκαβι

5 μονάδες

- Από τα χέρια του κεραμοπλάστη περνούσαν πολλές όταν τις έφτιαχνε και από τα δικά μας αρκετές όταν παίζουμε χαρτιά. Εδώ τις βρίσκουμε στις Αίθουσες 2, 3 και 7, αλλά και πάνω στα βυζαντινά τραπέζια.

Κούπες

15 μονάδες

- Κάποιοι τρέχουν ενενήντα λεπτά για να το κάνουν δικό τους και άλλοι απλώς ανοίγουν ένα ψυγείο παγωτών και το επιλέγουν. Έκανε ιδιαίτερα αισθητή την παρουσία του στα τραπέζια των Βυζαντινών.

Κύπελλο

15 μονάδες

- Όταν είναι μεγάλο, χρησιμοποιούμε αυτό το αντικείμενο για να γράψουμε επάνω του. Η μικρότερη έκδοσή του ήταν σκεύος στο οποίο σερβίρονταν ορισμένα από τα φαγητά των Βυζαντινών. Όταν λέμε ότι προσφέρουμε κάτι για ένα τέτοιο φακός, εννοούμε ότι το τίμημα που απαιτούμε είναι ιδιαίτερα εξευτελιστικό.

Πινάκιο

15 μονάδες

- Αντικείμενο που το συναντά κανείς στην κουζίνα των Βυζαντινών αλλά και στο τραπέζι τους. Συνήθως, όμως, απεικονίζεται χωρίς το έτερόν του ήμισυ, με το οποίο σήμερα κάνουν πασίγνωστο ζευγάρι. Τα πτυσσόμενα μεταφέρονταν εύκολα και στην ύπαιθρο.

Μαχαίρι

10 μονάδες

- Μαγειρικό σκεύος που σήμερα προορίζεται για μαγείρεμα εξπρές.

Χύτρα

9 μονάδες

Σύνολο μονάδων παίκτη στο γρίφο 3:/111

Γρίφος 4: Κάτι λείπει απ' την κουζίνα

Προετοιμάζοντας ένα βυζαντινό τραπέζι, ο μάγειρας διαπίστωσε πως του έλειπε ένα βασικότατο αντικείμενο από τον εξοπλισμό του.

Για να τον βοηθήσετε να το βρει ακολουθήστε τις οδηγίες, παρακολουθώντας τον να συγκεντρώνει τα υπόλοιπα υλικά και σκεύη που του χρειάζονται.

A. Λύστε τους παρακάτω γρίφους και κρατήστε τα αντίστοιχα γράμματα.

- Σκεύος που χρησιμοποιείται ακόμη και σήμερα για μαγείρεμα -και σίγουρα δεν συμβάλλει και στον πλέον υγιεινό τρόπο παρασκευής φαγητού. **Κρατήστε το τέταρτο γράμμα**

Τηγάνι

A

5 μονάδες

- Στο Μουσείο θα το δείτε να κρέμεται σε τσιγκέλι, ενώ για τους χριστιανούς αποτελούσε σύμβολο σωτηρίας της ψυχής. Έχετε μία στις 12 πιθανότητες να καθορίζει την... τύχη σας.

Κρατήστε το δεύτερο γράμμα

5 μονάδες

Ιχθύς

X

- Αποθηκευτικά ή μεταφορικά σκεύη που οι χριστιανοί πίστευαν ότι θα τα βρουν γεμάτα με λάδι και κρασί στον... χριστιανικό παράδεισο.

Κρατήστε το δεύτερο και το πέμπτο γράμμα

5 μονάδες

Αμφορείς

Μ

Ρ

- Πλατύ ανοιχτό σκεύος που θα χρησιμεύσει στην παρασκευή του εδέσματος που θα συνοδεύσει το κύριο πιάτο. Το όνομά του, ανάλογα με τα συμφραζόμενα, μπορεί να παραπέμπει σε μέρος του ανθρώπινου σώματος ή σε φράση που δηλώνει την κλειστή θάλασσα.

Κρατήστε το τέταρτο γράμμα

5 μονάδες

Λεκανίδα

Α

- Οι Δαναΐδες ματαιοπονούσαν να το γεμίσουν, οι βυζαντινοί όμως στις αποθήκες τους φρόντιζαν να τα διατηρούν γεμάτα με φαγώσιμα που θα χρειαστούν σίγουρα στη συνταγή.

Κρατήστε το δεύτερο γράμμα

5 μονάδες

Πιθάρι

Ι

- Σε καμία περίπτωση δεν άφηναν... ακάλυπτα τα σκεύη.

Κρατήστε το έκτο γράμμα

5 μονάδες

Χαπάκια

Ι

B. Τοποθετώντας στη σωστή σειρά τα γράμματα που συγκεντρώσατε, θα βρείτε ένα εργαλείο που εκτίθεται στην Αίθουσα 2 και είναι απόλυτως απαραίτητο για το κόψιμο και το καθάρισμα των συστατικών της συνταγής.

ΑΧΜΡΑΙΙ ⇒ ΜΑΧΑΙΡΙ

10 μονάδες

Σύνολο μονάδων παίκτη στο γρίφο 4:/40